

Magyar búcsújáróhelyek: Győr

Alig láttunk még kegyhelyet, ahol a papság és a hívő nép szorosabban összeforrott volna a kultusszal, ahol a jámbor hagyományra szögesebb gonddal ügyelnének, mint Győrben. A székesegyház vérrel verejtékező Mária-képe igazán szíve a városnak.

Történetét Jordánszky Elek a Boldogságos Szűz Mária kegyelemképeiről írt régi munkájában így mondja el: „*Midőn Cromwell Olivér tizenegy esztendei dühösködéssel Nagy-Britanniában a katolikusokat üldöző, némely püspökök onnan elűzöttetvén, Németországban keresék és találák menedékhelyeket. Ezek közül eggyel, úgymint Lyncaeus Walterrel, clamfordi irlandus püspökkel megismerkedett Püski János győri püspök és őtet magához híva, sőt példás életére, tudományára, érdemeire nézve, győri kanonokká is nevezé 1655-ben. Nyolc esztendeig élt Győrött Lyncaeus, nagy tiszteletben lévén mindeneknél, akikkel társalkodott, minthogy istenfélő, ájtatos, jótékony és tudós volt. Halála után az a Boldogságos Szűz szépen festett képe, amelyet ő magával, mint egyedülvaló, de egyszersmind nagyrabecsült kincsét, kihozott Izlandiából és mely előtt mindennapi imádságait szokta vala buzgón véghezvinni, a győri nagytemplomban kitétetett Szent Anna asszony kápolnájának egyik oldalfalára, és ott tiszteltetett sokaktól egész 1697-ik esztendeig. Akkor történt azon rendkívüli és természet szerint meg nem magyarázható tünemény, hogy éppen március 17-én, Szent Patrícus püspök, Izlandia apostolának ünnepén reggeli hat óra tájban, amidőn számos nép a szentmisét hallgatá, egyszerre észrevéttetett, hogy e Boldogasszony képe könnyez. Odatódult azonnal a sokaság, bámulva látta a dolgot. Némelyek sírni és vétkeiket siratni kezdték, mások kételkedtek. Az egész városból minden rendű és vallású lakosok gyülekezete csoportozott össze. A káptalanbeliek levették a képet a falról. A fal száraz volt, a kép pedig nemcsak tovább könnyezett, hanem véres verítékkal is ázott. A cseppeket tiszta fehér gyolccsal letörölték, de a vászonra festett kép újra könnyezett, úgy hogy a kis Jézus orcájára is lehullott egynéhány csepp, melynek nyomát most is láthatni a képen. A gyolcs ezüstrámába foglalva mai napiglan őriztetik a főtemplom kincstárában. Három óráig tartott e látomány, mely idő alatt zengett a templom ájtatos imádságával az oda összesereglett keresztény sokaságnak. Ezek közt volt gróf Heister Siegbert, Győrnek akkori császári királyi hadi kormányzója, ki látván a valóságot, azonnal egy szép oltárt építtetett ezen csudálatos kép kitételére..."*

Szent Patrik és Gyümölcsoltó Boldogasszony napja Győrnek különös, bensőséges, szinte családi ünnepe ma is. A búcsújárás valamikor kiterjedt az egyházmegye jórészére. A kegykép régi másolatait megtaláljuk egyebek között Pápán, Celldömölkön és Szombathelyen is, mutatván, hogy a Könnyező Szűz távolabb vidéken is jámbor hírt vert és helyi tisztelet fakadt a nyomában. Magában Győrben is a régi polgárházakon számos változat hirdeti a benne való bizalmat.

Szent László középkori tiszteletéhez, melyet a herma jelképez, így kapcsolódott a barokk Győr szimbóluma, a Szűzanyának vérrel verejtékező kegyképe.

A kegyképnek a város szellemi, lelki újjáépülésében bizonyára jelentékeny része van. A barokk Győrnek sokfelől összeverődött népét a közös kultusz misztikus ígézetével, a helyi vallásos hagyomány tiszteletével zárt, homogén emberközösséggé avatja és ezzel a keresztény polgári élet és kultúra rendjét, virágzását lehetővé teszi. A Kegykép égi kitüntetésszámba megy a győriek szemében. Érthető tehát, hogy java erőiknek kifejtésére, méltó környezet kiépítésére ösztönözte őket. A székesegyház csodálatos stílusváltozatai, a Káptalan-domb előkelő egyszerűsége, a Frigyszekrény-szobor megragadó környezete, a patríciusházak és barokk templomok, az egész városkép, a keresztény Európának magyar bizonyossága szinte csak azért van, hogy keretbe foglalja és jórészen föltételezze a kegyképet, Győr palladiumát. A léleknek belső rendje, a vallás öröme, az ambícióknak és energiáknak felajánlása, a munka megszentelése, a hívő századoknak heroikus emlékeztetése ragad meg e felejthetetlen, transzcendens telítettségű környezetben.

A győri életnek és kultúrának e kultikus természetességén hiába próbált Wieland a felvilágosodás kamaszos merészségével élcélődni, amikor tradícióköltésről, sőt babonáról beszélt a Kegykép verejtékezésének századik évfordulóján (1797). A kultusz megmaradt, Wieland racionalizmusát pedig már rég elfújta az idő szele. De elröpült felette e balgán dicsekvő XIX. század sokféle eretnoksége, tévelygése is, amelynek pedig a liberális kapitalista új Győrben olyan televény talaja lett volna. A győri ősök lelki tőkéit a XIX. század nem tudta eltékozolni, korunknak is maradt bőven belőle. Győrben épül fel hazánknak és Közép-Európának első modern temploma, szent vallásunk örök korszerűségének, a ma feladatainak a barokk időkhöz méltó szimbóluma. A szülőföld örök ígézete itt, Győrben, úgy érezzük, túléli a múlandó idő divatjait, kigyógyít a tévedésekből, megőrzi a hagyomány karizmatikus vonásait, de nem fajul meddő köldöknézéssé. A múlt nem teher, hanem segítség, amely a kegykép „misztikus kisugárzásán” át mindig ad elég erőt és hitet az élet időszerű feladataihoz: a jókedvű munkához, a szép alkotáshoz, amellyel a dolgozó emberkéz dicséri Istent.

Forrás: Jelenkor II. évfolyam 5. szám. 1940.8.